

KADERNOTA 2018-2021

juli-2017

Op weg naar gemeente Het Hogeland

De kadernota geeft het beleidsinhoudelijke en de financiële raming van de uitgaven en inkomsten van de gemeente De Marne 2018 - 2021.

Inhoudsopgave

Ontwikkelingen De Marne	3
Inleiding	3
Ontwikkeling financieel meerjarenbeleid 2018-2021	3
Overzicht aanpassingen	4
Uitwerking kadervoorstellen per programma	5
Programma 1 Burger en Bestuur	5
Programma 2 Veiligheid	5
Programma 3 Verkeer en Vervoer	5
Programma 4 Economische zaken, landbouw, visserij, recreatie en toerisme	8
Programma 5 Onderwijshuisvesting en Educatie	8
Programma 6 Sport, kunst en cultuur	8
Programma 7 Sociaal Domein	8
Programma 8 Milieu	9
Programma 9 Leefomgeving	9
Programma 10 Algemene middelen en ondersteuning	10
Bijlage 1: Meicirculaire gemeentefonds 2017	11

Ontwikkelingen De Marne

Inleiding

Per 1 januari 2019 is de gemeente Het Hogeland een feit en de gemeente De Marne wordt hierin opgenomen samen met de partnergemeenten Bedum, Winsum en Eemsmond. Dat betekent dat de Kadernota 2018-2021 van de gemeente De Marne voor driekwart van de periode betrekking heeft op deze nieuwe gemeente. De komende tijd zal de gemeente een transformatie en transitie doormaken naar de inrichting van de nieuwe gemeente, waarbij continuïteit van de lopende en reeds in gang gezette processen en projecten vooropstaat. Er is gekozen voor een pragmatische opbouw van de Kadernota omdat in de raadsvergadering d.d. 28 februari 2017 de raad heeft ingestemd met de notitie MidTerm, waarin al veel ambities van de gemeente De Marne zijn meegenomen voordat wordt opgegaan in de nieuwe gemeente het Hogeland. Deze Kadernota borduurt voort op de lijn van de notitie MidTerm en presenteert de laatste inzichten met financiële consequenties zoals de Meicirculaire gemeentefonds 2017 (zie bijlage 1). Eerst wordt het overall overzicht financiële ontwikkeling meerjarenbeleid in relatie met de algemene reserve neergezet. Daarna wordt een overzicht gepresenteerd van aanpassingen op het bestaande beleid waarin onderscheid wordt gemaakt tussen autonome ontwikkelingen en ontwikkelingen nieuw beleid. Tot slot worden de kadervoorstellen per programma uitgewerkt.

Ontwikkeling financieel meerjarenbeleid 2018-2021

De startsituatie voor de kadernota begint bij de cijfermatige meerjarenreeks zoals de raad bij de begrotingsbehandeling 2017 heeft vastgesteld.

Overzicht ontwikkeling financieel meerjarenbeleid 2018-2021 (bedragen * € 1.000; (-) nadelig, (+) voordelig				
	2018	2019	2020	2021
Saldo begrotingsbehandeling (nov16)	173	386	472	596
Saldo ontwikkelingen uit genomen raadsbesluiten*)	-68	-53	-27	-27
Meicirculaire 2017, ontwikkeling accres **)	395	455	405	416
Stelpost loon- en prijswijzigingen	-80	-80	-80	-80
Voorlopige tussenstand saldo meerjarenbegroting	420	708	770	905
Autonome ontwikkelingen	-72	-92	-112	-112
Ontwikkeling nieuw beleid	-340	-317	-167	-127
Saldo financieel meerjarenbeleid	8	300	492	667

*) stand per 1 juni 2017

**) Vanaf 2018 vinden betalingen aan de VNG niet langer rechtstreeks plaats uit het gemeentefonds.

De extra uitkering in het gemeentefonds geven we één op één door aan de VNG (2018: € 11.000, 2019 e.v. € 13.000)

Bij de jaarrekening 2016 is de benodigde weerstandscapaciteit in de algemene reserve bepaald op € 1,830 miljoen. De stand van de reserve per 1 januari 2017 (inclusief het bestemmingsvoorstel Jaarrekening 2016 €0,669 miljoen en begrotingswijzigingen bedraagt €3,0 miljoen. We constateren dat er voor de gemeente De Marne voldoende financiële ruimte is voor de in deze Kadernota aangegeven ontwikkelingen nieuw beleid inclusief de in programma 4 benoemde intentie om te co-financieren bij Waddenfondsprojecten.

Overzicht aanpassingen

Autonome ontwikkeling

Ontwikkelingen als gevolg van gewijzigde prijzen en aantallen

Ontwikkeling kadernota 2018-2021				(bedragen * € 1.000; (-) is nadelig, (+) is voordelig)			
Pgr	Nr	Onderwerp	2018	2019	2020	2021	
2	1	Veiligheidsregio Groningen	-45	-45	-45	-45	
9	3	Verkoop gronden	-20	-40	-60	-60	
9	4	Omgevingsdienst Groningen	-7	-7	-7	-7	
Ontwikkeling			-72	-92	-112	-112	

Ontwikkeling nieuw beleid

Exploitatie

Ontwikkeling kadernota 2018-2021				(bedragen * € 1.000; (-) is nadelig, (+) is voordelig)			
Pgr	Nr	Onderwerp	2018	2019	2020	2021	
3	1	Revitalisatie en reconstructie wegen	-50				
3	1	Revitalisatie en reconstructie wegen		p.m.	p.m.	p.m.	
3	2	Trillingshinder planontwikkeling	-20				
3	2	Trillingshinder uitvoering		-15	-15	-15	
3	3	Herstel schade bermen buiten bebouwde kom	-55	-55	-55	-55	
3	4	Herstructurering De Marne		-21	-21	-21	
3	5	Uitbreiding formatie Infra	-150	-150			
3	6	Baggerplan Bedum en De Marne	-50	-50	-50	-10	
3	7	Fietspaden defensierterrein		p.m.	p.m.	p.m.	
6	1	Vervanging vloer gymnastiek Zoutkamp		-1,5	-1,5	-1,5	
8	2	Uitbreiding begraafplaats Ulrum		-11	-11	-11	
9	1	Herstructurering De Marne		-13	-13	-13	
9	2	Invoering omgevingswet	-15				
Totaal			-340	-317	-167	-127	

Investerings

Ontwikkeling kadernota 2018-2021				(bedragen * € 1.000)			
Pgr	Nr	Onderwerp	2018	2019	2020	2021	
3	1	Revitalisatie en reconstructie wegen	p.m.				
3	2	Trillingshinder uitvoering	150				
3	4	Herstructurering De Marne	269				
3	7	Fietspaden defensierterrein	p.m.				
6	1	Vervanging vloer gymnastiek Zoutkamp	20				
8	1	Herstructurering De Marne	430				
3	2	Uitbreiding begraafplaats Ulrum	150				
9	1	Herstructurering De Marne	111				
Totaal			1.130				

Uitwerking kadervoorstellen per programma

Programma 1 Burger en Bestuur

Financiële consequenties

Geen nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de Kadernota 2018-2021.

Programma 2 Veiligheid

2.1 Veiligheidsregio Groningen

(prioriteit: onontkoombaar)

Uit de (concept)beleidsbegroting 2018 van de Veiligheidsregio Groningen volgt voor de deelnemende gemeenten (andermaal) een hogere bijdrage als gevolg van toegenomen uitgaven (uitzetting van de begroting). Hieraan liggen autonome – niet te beïnvloeden – oorzaken ten grondslag. De VRG zoekt ook oplossingen in de eigen organisatie, maar rekent de uitzetting ook door aan de gemeenten. Voor De Marne komt de jaarlijkse bijdrage op € 931.219, een verhoging ten opzichte van 2017 van ruim € 45.000 (bijdrage 2017: € 885.984).

Ontwikkelingen nieuw beleid Programma 2		(bedragen *€1000)			
Exploitatie	2018	2019	2020	2021	
2.1 Veiligheidsregio Groningen	-45	-45	-45	-45	
Totaal programma 2	-45	-45	-45	-45	

Programma 3 Verkeer en Vervoer

3.1 Revitalisering en reconstructie wegen

(prioriteit: noodzakelijk)

De fundatie van veel wegen is niet berekend op het gebruik door het huidige verkeer. Veel van deze wegen zijn gedeformeerd en/of hebben veel zichtbare schade aan het wegdek, kant van de weg of de berm. Vaak zie je ook veel plassen of kuilen op en naast de weg. Over deze wegen ontstaan meer en meer klachten. Daarnaast loopt het aantal schademeldingen op. Met regulier onderhoud is dit niet op te lossen. Voor revitalisatie en/of reconstructie is nog geen geld gereserveerd. Het is van belang een plan te maken om in te kunnen schatten welke benodigde middelen op de middellang termijn en lange termijn nodig zijn. De geraamde kosten zijn € 50.000 in 2018. De investeringen die hieruit voortvloeien zijn op dit moment nog niet aan te geven. Daarom is hiervoor vanaf 2019 een p.m. bedrag opgenomen.

3.2 Trillingshinder

(prioriteit: noodzakelijk)

Trillingshinder komt steeds vaker voor. Op dit moment loopt er een pilot trillingshinder in de dorpen Hornhuizen en Houwerzijl. Het doel is maatregelen te bedenken die trillingshinder door verkeer op woningen en bewoners tegengaan. Op basis van de pilot kan beleid worden geformuleerd voor alle betrokken dorpen. De maatregelen uit de pilot zullen vervolgens worden vertaald in een financiële begroting. De kosten voor de ontwikkeling van het beleidsplan in 2018 bedragen € 20.000. Om in Houwerzijl en Hornhuizen direct te kunnen beginnen is de inschatting dat in 2018 € 150.000 nodig is (kapitaallast € 15.000 per jaar).

3.3 Herstel schade bermen buiten de bebouwde kom

(prioriteit: noodzakelijk)

Door gebruik van breed/zwaar verkeer op relatief smalle wegen buiten de bebouwde kom wordt er regelmatig gebruik gemaakt van de berm. Hierdoor ontstaat berm schade (kuilen en gaten langs de weg). Kuilen en gaten moeten regelmatig worden gedicht. Het regenwater moet kunnen afstromen naar de sloot. Het huidige bedrag van € 5.000 in de exploitatie is onvoldoende. Om gevaarlijke situatie te voorkomen is regelmatig herstel nodig. We stellen voor het budget met € 55.000 per jaar te verhogen.

3.4 Herstructurering De Marne

(prioriteit: noodzakelijk)

Vanuit het Woon- en Leefbaarheidsplan en de transformatieopgave die er voor de woningvoorraad ligt, zijn er afspraken (tot 2020) met de woningcorporatie gemaakt over de aanpak van de sociale huurvoorraad. Deze aanpak houdt op veel plekken een verdunning van het aantal woningen en het bouwen van levensloopbestendige woningen in. Hiervoor is het noodzakelijk om de openbare ruimte opnieuw in te richten om deze weer goed bij de leefomgeving aan te laten sluiten.

De werkzaamheden concentreren zich in de dorpen: Eenrum, Leens, Wehe den Hoorn en Zoutkamp en zullen plaatsvinden van 2018 tot en met 2020. In de berekening wordt de investering in 2018 geplaatst omdat detaillering nog niet kan worden aangegeven. De kosten hiervoor zijn geraamd tot 2020 op totaal € 1 miljoen.

Overzicht Herstructurering De Marne (bedragen *€1000)	
Totale investering	2018
Investering wegen/omgeving (programma 3), afschrijving 25 jaar, 3% rente	269
Investering aanpassing riolering (programma 8), afschrijving 50 jaar, 3% rente	430
Herstructurering (programma 9) € 190.000 overheveling *), investering € 111.000	301
Totale investering	1.000

*) Voor de investeringskosten gelieerd aan herstructurering is nog € 190.000 beschikbaar uit het project Herstructurering Openbare Ruimte Programma Krimp en Leefbaarheid.

3.5 Uitbreiding formatie Infra

(prioriteit: noodzakelijk)

Het Taakveld Infra heeft de verantwoording om de zorgplicht voor een goed beheer van de infrastructuur, in onze gemeente vorm te geven. We moeten dit doen binnen de beschikbaar gestelde middelen welke onder druk zijn komen te staan door de recente bezuinigingen. Op basis van de omvang van het areaal en het vastgestelde beleid heeft het taakveld Infra een capaciteitsprobleem. Door de huidige onderbezetting neemt de werkdruk toe, stijgt het ziekteverzuim, worden noodzakelijke werkzaamheden niet gedaan en wordt meer en meer gestuurd op incidenten en meldingen. Voor de langere termijn is dit geen houdbare situatie.

Voor 2018 en 2019 is er extra inzet nodig van 1 fte voor regie en uitvoering. Door de extra inzet komen we in de gewenste regie- en beheerdersrol. Kosten inhuren voor de periode 2018 en 2019, € 150.000 per jaar.

3.6 Baggerplan Bedum en De Marne

(prioriteit: noodzakelijk)

In 2013 is het Afvalwaterbeleidsplan BMWV/NZV vastgesteld. In dit beleidsplan zijn een aantal gezamenlijke projecten gedefinieerd, waaronder het opstellen van een gezamenlijk baggerplan. Tot nu toe hebben de gemeenten Bedum en De Marne het baggeren van watergangen uitgevoerd zonder vastgesteld baggerbeleid en of baggerplan. Nadeel hiervan is dat er onvoldoende inzicht is in de toekomstige baggeropgave en baggerkosten.

Met het planmatig aanpakken van de baggerwerkzaamheden zijn ook de kosten begroot t/m 2026. Deze kosten bestaan uit jaarlijkse reguliere baggerkosten en kosten als gevolg van baggerachterstand. Jaarlijks zijn de reguliere baggerkosten € 20.000, hiervan kan de helft (€10.000) uit de rioolheffing worden gedekt. De andere helft komt ten laste van de algemene middelen. Deze verdeling in bijdrage (50/50) wordt ook toegepast op kosten als gevolg van baggerachterstand, totaal € 240.000 (hiervan wordt 3x € 40.000 uit de rioolheffing gedekt). De werkzaamheden worden uitgevoerd in 2018, 2019 en 2020 (kosten per jaar € 40.000 vanuit de algemene middelen).

3.7 Fietspaden defensieterein

Al geruime tijd is er de wens om het recreatief medegebruik van het defensieterein te verbeteren. De huidige fietspaden worden doorkruist door tankwegen en die zorgen ervoor dat op 11 plekken de fietser moet afstappen. Voor een scootmobiel is het onmogelijk om deze passages te overbruggen. Een verharding van deze overgangen verbetert de kwaliteit van deze recreatieve route en maakt het tevens toegankelijk voor mindervaliden. Wij zullen de mogelijkheden hiervoor afstemmen met Defensie en inventariseren hoe wij, samen met andere partijen, dit voorstel kunnen financieren.

Ontwikkelingen nieuw beleid Programma 3		(bedragen * € 1.000)			
Investering		2018	2019	2020	2021
3.1 Revitalisatie en reconstructie wegen		p.m.			
3.2 Trillingshinder uitvoering		150			
3.4 Herstructurering De Marne		269			
3.7 Fietspaden defensieterein		p.m.			
Totaal investering Programma 3		419	0	0	0

Ontwikkelingen nieuw beleid Programma 3		(bedragen * € 1.000)			
Exploitatie		2018	2019	2020	2021
3.1 Revitalisatie en reconstructie wegen		-50			
3.1 Revitalisatie en reconstructie wegen			p.m.	p.m.	p.m.
3.2 Trillingshinder planontwikkeling		-20			
3.2 Trillingshinder uitvoering			-15	-15	-15
3.3 Herstel schade bermen buiten bebouwde kom		-55	-55	-55	-55
3.4 Herstructurering De Marne			-21	-21	-21
3.5 Uitbreiding formatie Infra		-150	-150		
3.6 Baggerplan Bedum en De Marne		-50	-50	-50	-10
3.7 Fietspaden defensieterein			p.m.	p.m.	p.m.
Totaal exploitatie Programma 3		-325	-291	-141	-101

Programma 4 Economische zaken, landbouw, visserij, recreatie en toerisme

Financiële consequenties

In de MidTerm 2017 is ook de ambitie voor de Waddenopgave geformuleerd. Hieraan wordt inmiddels uitvoering gegeven in samenwerking met de drie andere kustgemeenten (Eemshoofd, Delfzijl, Oldambt). Ook De duurzame doorontwikkeling van de haven van Lauwersoog wordt als onderdeel van deze Waddenopgave opgepakt door externe partijen, Provincie en gemeente faciliteren hierbij. De verwachting is dat dit in 2018 leidt tot de ontwikkeling van concrete Waddenfondsprojecten. Aan de betrokken gemeenten zal dan een bijdrage worden gevraagd in de vorm van cofinanciering (bijdrage is p.m. opgenomen).

Programma 5 Onderwijsinvesting en Educatie

Financiële consequenties

Geen nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de Kadernota 2018-2021.

Programma 6 Sport, kunst en cultuur

6.1 Vervanging vloer gymnastieklokaal Zoutkamp

(prioriteit: noodzakelijk)

De huidige sportvloer is in 1981 aangebracht en is in 1999 voorzien heeft een facelift ondergaan. De vloer is meer dan 35 jaar in gebruik. Uit de jaarlijkse onderhoudsrapportages blijkt een toename van scheurvorming.

Door het "nat reinigen" komt hierdoor water onder de toplaag, waardoor bolling en grotere scheuren ontstaan. De kans op blessures en ongevallen bij de gebruikers wordt steeds groter. Investering € 20.000.

Ontwikkelingen nieuw beleid Programma 6		(bedragen *€1000)			
Investering	2018	2019	2020	2021	
6.1 Vervanging vloer gymnastiek Zoutkamp	20				
Totaal investering Programma 6	20	0	0	0	

Ontwikkelingen nieuw beleid Programma 6		(bedragen *€1000)		
Exploitatie	2018	2019	2020	2021
6.1 Vervanging vloer gymnastiek Zoutkamp		-1,5	-1,5	-1,5
Totaal exploitatie Programma 6	0	-1,5	-1,5	-1,5

Programma 7 Sociaal Domein

Financiële consequenties

Ontwikkelingen met financiële consequenties zijn meegenomen in de begroting van het Sociaal Domein. Eventuele over- of onderschrijdingen worden ten bate of ten laste van de hiervoor bestemde reserves van de begroting Sociaal Domein gebracht. Deze begroting wordt separaat aan de raad ter vaststelling aangeboden.

In de begroting 2018 zullen de meerjarige financiële consequenties van de uitvoering van het Sociaal Domein door de gemeenschappelijke regeling PNG worden overgenomen.

Programma 8 Milieu

8.1 Herstructurering De Marne

Zie Programma 3 Herstructurering De Marne, investering € 430.000 voor riolering. De investering en kapitaallasten kunnen worden uitgevoerd binnen het rioleringsprogramma.

8.2 Uitbreiding begraafplaats Ulrum

(prioriteit: noodzakelijk)

Binnen 3 jaar zal de begraafplaats Ulrum vol zijn. Wanneer in 2018 de uitbreiding wordt aangelegd, heeft de grond een jaar de tijd om te kunnen herstellen.

In de gemeente De Marne kan men een graf kopen voor onbepaalde tijd. Dit beleid is door de gemeenteraad op 28 juni 2016 vastgesteld. Om te kunnen voldoen aan deze doelstelling van het beleid: "De gemeente De Marne vindt het belangrijk dat mensen in hun eigen omgeving begraven kunnen worden", is uitbreiding voor de begraafplaats van Ulrum noodzakelijk. Met deze uitbreiding is er voor de komende 50 jaar voldoende ruimte (800-900 plaatsen) aanwezig om in de behoefte te voorzien. Investering van €150.000.

Het is niet wenselijk om de uitbreiding gefaseerd te doen. Aanvoer van zware materialen zal moeten gebeuren via andermans grond. Afscherming van de uitbreiding gebeurt middels groen, dat duurt minstens vijftien tot twintig jaar voor de aanplant enige omvang heeft. Met de wetenschap dat de volgende uitbreiding dan weer bijna voor de deur staat, kan dit voor het beeld en de gewenste privacy, beter in een keer worden meegenomen.

Ontwikkelingen nieuw beleid Programma 8		(bedragen *€1.000)			
Investering		2018	2019	2020	2021
8.1 Herstructurering de Marne		430			
8.2 Uitbreiding begraafplaats Ulrum		150			
Totaal investering Programma 8		580	0	0	0

Ontwikkelingen nieuw beleid Programma 8		(bedragen *€1.000)			
Exploitatie		2018	2019	2020	2021
8.2 Uitbreiding begraafplaats Ulrum			-11	-11	-11
Totaal exploitatie Programma 8		0	-11	-11	-11

Programma 9 Leefomgeving

9.1 Herstructurering De Marne

Zie Herstructurering De Marne, investering € 111.000.

Totaal is er € 301.000 benodigd. Voor de kosten gelieerd aan herstructurering is nog € 190.000 beschikbaar uit het project Herstructurering Openbare Ruimte Programma Krimp en Leefbaarheid. Voor herstructurering openbare/ruimte en is op basis van de raming nog € 111.000 extra nodig voor de herstructurering.

9.2 Omgevingswet

(prioriteit: noodzakelijk)

T.b.v. de invoering van de Omgevingswet is in 2018 een bedrag nodig van € 15.000. Bedrag is bedoeld voor training, onderzoek (impactanalyses) en inhuur externe kennis. Overigens wordt de voorbereiding van de implementatie van Omgevingswet gezamenlijk opgepakt door de vier BMWG-gemeenten en hangt dit onder de paraplu van de herindeling.

9.3 Verkoop Gronden

(prioriteit: onontkoombaar)

Sinds 2014 zijn in de begroting de structurele inkomsten voor de incidentele verkoop van overtollige landbouwpercelen fors verhoogd. De structureel geraamde inkomsten van € 99.500/jaar zijn alle jaren ruimschoots gehaald. Het einde is echter wel in zicht. De overtollige voorraad wordt kleiner, de best verkoopbare percelen zijn inmiddels verkocht, veel resterende percelen hebben ook een boekwaarde die eerst moet worden afgelost. Voorafgaand aan het opstellen van de meerjarenbegroting 2018-2021 wordt nu een meerjarige verkoopplanning gemaakt. Op basis hiervan kunnen de meerjarige opbrengsten (gefaseerd) worden afgebouwd.

9.4 Omgevingsdienst Groningen

Uit de (concept)beleidsbegroting 2018 van de Omgevingsdienst Groningen volgt voor de deelnemende gemeenten een hogere bijdrage. Op basis van de afgesproken verdeelsleutel resulteert dit een bijdrage van € 629.290 (€ 7.290).

Ontwikkelingen nieuw beleid Programma 9 (bedragen *€1.000)				
Investering	2018	2019	2020	2021
9.1 Herstructurering De Marne	111			
Totaal investering Programma 9	111	0	0	0

Ontwikkelingen nieuw beleid Programma 9 (bedragen *€1.000)				
Exploitatie	2018	2019	2020	2021
9.1 Herstructurering De Marne		-13	-13	-13
9.2 Invoering omgevingswet	-15			
9.3 Verkoop gronden	-20	-40	-60	-60
9.4 Omgevingsdienst Groningen	-7	-7	-7	-7
Totaal exploitatie Programma 9	-42	-60	-80	-80

Programma 10 Algemene middelen en ondersteuning

De meicirculaire 2017 is ontvangen en in de Kaderbrief 2018-2021 verwerkt. Dit resulteert in een positief accres. We hebben een stelpost loon- en prijsmutaties opgenomen van € 80.000 opgenomen. Daarnaast wordt de bijdrage aan de VNG niet langer rechtstreeks uit het gemeentefonds bekostigd. De extra inkomsten die door ons worden ontvangen hebben we als zodanig één op één opgenomen als bijdrage van ons aan de VNG.

De effecten op het sociale domein zijn doorgegeven aan de betreffende taakvelden.

Bijlage 1: Meicirculaire gemeentefonds 2017

1: Inleiding

De gevolgen van de meicirculaire Gemeentefonds 2017 worden hieronder weergegeven.

Zoals gebruikelijk zijn er twee formele bijstellingsmomenten voor de gemeentefonds-uitkering: de mei- en de septembercirculaire, waarbij de effecten van de meicirculaire worden opgenomen in de kadernota en de effecten van de septembercirculaire worden opgenomen in de begroting. De andere circulaire's zijn informatief van karakter.

Deze mei circulaire is beleidsarm omdat er nog geen nieuw kabinet is. Ruimtevrage plannen omtrent het klimaat en defensie zullen wellicht worden verwerkt in de september circulaire. Wat nu overblijft zijn mutaties als gevolg van loon- en prijsstijgingen en mutaties van een aantal decentralisatie uitkeringen.

2: Concrete consequenties meicirculaire 2017 voor de gemeente De Marne

In de tabel hierna worden de mutaties in de uitkering uit het gemeentefonds weergegeven, waarbij de uitkering op basis van de mei circulaire 2017 wordt vergeleken met de uitkering op basis van de september circulaire 2016.

Omvang uitkering Gemeentefonds: verschillenanalyse septembercirculaire 2016 versus meicirculaire 2017						
Omschrijving	(bedragen in k€)	2017	2018	2019	2020	2021
Omvang uitkering Gemeentefonds in september circulaire 2016		17.914	17.896	17.848	17.835	17.587
Mutaties ten opzichte van de september circulaire 2016: (positief = extra budget)						
<u>Mutaties Algemene uitkering:</u>						
als gevolg van accres ed.:						
	stelpost loon- en prijs stijging		80	80	80	80
	mutatie begrotingspositie	92	315	375	325	336
	ontwikkeling accres ed.	92	395	455	405	416
als gevolg van taakmutaties:						
	Armoedebestrijding ouderen	2	2			
	betaling VNG	-	11	13	13	13
<u>Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen:</u>						
	WMO - hh	42	53	53	53	54
	Verhoogde asielinstroom - partieel effect	20				
	Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	11				
	Armoedebestrijding kinderen	51	50	50	50	50
	Gezond in de stad		21	21	21	21
<u>Mutaties deelfonds sociaal domein:</u>						
	Decentralisatie AWBZ --> WMO	54	116	116	128	128
	Decentralisatie Jeugdzorg	45	210	210	226	226
	Decentralisatie Participatiewet	-50	-42	-30	-35	-28
Totaal van de mutaties		267	816	888	861	880
Omvang uitkering Gemeentefonds in mei circulaire 2017		18.181	18.712	18.736	18.696	18.467

In de eerste regel wordt de omvang van de uitkering uit het gemeentefonds weergegeven op basis van de septembercirculaire 2016.

Daarna volgen de specifieke budgetmutaties die zijn opgenomen in de meicirculaire gemeentefonds 2017. De indeling is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen en de integratie-uitkering Sociaal domein.

Mutaties Algemene uitkering – mutatie begrotingspositie:

De berekening van de omvang van de Algemene uitkering is gebaseerd op door ons geschatte ontwikkeling van de verdeelmaatstaven en de verwachte ontwikkeling van de uitkeringsfactor.

Ontwikkeling accres

De ontwikkeling van het gemeentefonds kent een koppeling met de rijksbegroting. Als de rijksuitgaven stijgen, neemt ook het gemeentefonds toe. Deze groei van het gemeentefonds is het accres. De koppeling met de rijksbegroting werkt ook de andere kant op: als de rijksuitgaven dalen, geldt dat ook voor het gemeentefonds. Deze normeringssystematiek wordt ook wel “samen trap op, samen trap af” genoemd. Mee- en tegenvallers op de rijksbegroting, extra uitgaven en bezuinigingen hebben dus direct invloed op de omvang van het gemeentefonds.

Het accres 2017 is gestegen ten opzichte van de september circulaire 2016. Dit vooral het effect van hogere loon- en prijsontwikkeling op de rijksbegroting en door compensatie voor gestegen pensioenpremies ABP.

Stelpost loon- en prijsstijging

Jaarlijks wordt de gemeente via het gemeentefonds compensatie geboden voor de te verwachten loon- en prijsstijgingen. Voorshands hebben we een stelpost hiervoor opgenomen ter grootte van k€ 80.

Bij het opstellen van de begroting kijken we naar de ontwikkeling van onze eigen loonkosten. De nominale stijging hiervan brengen we in mindering op deze stelpost. Er resteert dan nog een bedrag voor prijsstijgingen.

Mutatie Algemene uitkering – taakmutaties:

In de begroting zullen deze mutaties budgetneutraal worden verwerkt. Dit betekent dat de begrote kosten gelijk wordt gehouden met de vergoeding uit het gemeentefonds.

Taakmutatie - Armoede bestrijding onder ouderen

In 2017 en 2018 worden aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering.

Taakmutatie – VNG betalingen

Vanaf 2018 is er geen sprake meer van rechtstreekse betalingen aan de VNG.

Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen:

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is.

Ook hiervoor geldt dat deze budgetneutraal worden opgenomen.

WMO – huishoudelijke hulp

Onder andere als gevolg van de loon- en prijsbijstelling is de integratie uitkering WMO verhoogd.

Verhoogde asielinstroom: partieel effect en participatie/integratie

Op basis van het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom ontvangen gemeenten voor 2016 en 2017 een bedrag per een in die gemeente geplaatste vergunninghouder. De meicirculaire 2017 bevat bedragen die zijn toegekend over de periode november 2016 tot en met april 2017.

Armoedebestrijding kinderen

Voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen is vanaf 2017 structureel geld beschikbaar gesteld. De middelen worden verdeeld op basis van door het CBS verzamelde gegevens over kinderen met een kans op armoede.

Gezond in de stad

Het stimuleringsprogramma Gezond in de stad (GIDS) wordt voortgezet in de jaren 2018 tot en met 2021.

Mutaties deelfonds sociaal domein:

Ten opzichte van de september circulaire zijn de belangrijkste wijzigingen het gevolg van:

- Loon- en prijsbijstelling 2017
- Volume groei
- Correctie op de uitname herinstromers Wlz
- Tranche extramuralisering 2018

Bij het onderdeel Jeugd wordt niet het volledige macro bedrag verdeeld. Gemeenten die een ontoereikend budget voogdij en/of 18+ ontvangen is voor 2017, 2018 en 2019 een compensatieregeling beschikbaar.

